

POSTANOWIENIE

Dnia 21 września 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący)

SSN Iwona Koper (sprawozdawca)

SSN Kazimierz Zawada

w sprawie ze skargi M. W.

o wznowienie postępowania

w sprawie z powództwa "N. Bank" Polska S.A. w G.

przeciwko "F.Serwis" S.A. w W., M.W.,

W. L. i P. C.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 21 września 2006 r.,

zażalenia pozwanego M. W.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w W.

z dnia 7 grudnia 2005 r., sygn. akt VI ACo .../05,

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 14 października 2004 r. Sąd Apelacyjny w W. oddalił zażalenie pozwanego M. W. na postanowienia Sądu Okręgowego w W. odrzucającego zarzuty pozwanego od nakazu zapłaty z dnia 23 grudnia 2002 r., wniesione po upływie przepisanej terminu. W sprawie zostało ustalone, że nakaz zapłaty został wysłany do pozwanego na adres wskazany w pozwie, a jego doręczenie nastąpiło na podstawie art. 139 § 1 k.p.c. oraz § 8 i 9 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 czerwca 1999 r. w sprawie szczegółowego trybu doręczania pism sądowych przez pocztę w postępowaniu cywilnym (Dz. U. 1999 r., Nr 62, poz. 697) w brzmieniu obowiązującym w dacie dokonywania czynności doręczenia. W związku z niepodjęciem przesyłki Sąd Okręgowy uznał, że została ona prawidłowo doręczona ze skutkiem na dzień 9 stycznia 2003 r., przyjmując za datę doręczenia datę, w której upłynął termin do jej odbioru. Pozwany wniósł zarzuty w dniu 17 lutego 2003 r., a więc po upływie terminu określonego ustawą.

W dniu 20 kwietnia 2005 r. (data oddania pisma w placówce pocztowej) pozwany wniósł skargę o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego, którym „został utrzymany w mocy nakaz zapłaty”. Twierdził, że nakaz nigdy nie został mu doręczony. Powołał się na podstawę wznowienia określoną w art. 401¹ k.p.c. w zw. z art. 399 § 2 k.p.c. wskazując, że Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 17 września 2002 r., SK 35/01 (OTK - A 2002, nr 5, poz. 60) orzekł niekonstytucyjność przepisu umożliwiającego zwrot pisma po okresie siedmiu dni bez powtórnego awizowania, który utracił moc w dniu 31 marca 2003 r. Domagał się wznowienia postępowania w sprawie, nadania biegu zarzutom i uchylenia nakazu zapłaty. W uzasadnieniu skargi powołał się nadto na ustawę nowelizującą kodeks postępowania cywilnego, która weszła w życie dnia 6 lutego 2005 r. i umożliwiła wnoszenie skarg o wznowienie postępowania na podstawie art. 401¹ k.p.c. również w razie zakończenia go prawomocnym postanowieniem, zgodnie z wyrokiem Trybunału

Konstytucyjnego z dnia 27 października 2004 r., SK 1/04 (OTK- A 2004, nr 9, poz. 96).

Postanowieniem z dnia 7 grudnia 2005 r. Sąd Apelacyjny w W. odrzucił skargę pozwanego.

W jego uzasadnieniu wskazał, że zgodnie z art. 407 w zw. z art. 401¹ k.p.c. skargę o wznowienie wnosi się w terminie trzymiesięcznym, który liczy się od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, jeżeli zaś w chwili wydania orzeczenia przez Trybunał Konstytucyjny orzeczenie, o którym mowa w art. 401¹ k.c. nie było jeszcze prawomocne na skutek wniesienia środka odwoławczego, który został następnie odrzucony, termin biegnie od doręczenia postanowienia o odrzuceniu, a w wypadku wydania go na posiedzeniu niejawnym od dnia ogłoszenia tego postanowienia. Skarga pozwanego została oparta na orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 września (nazwa miesiąca błędnie podana w uzasadnieniu jako czerwiec) 2002 r. i dotyczy przepisu, który stracił moc z dniem 31 marca 2003 r., zatem zgodnie z przytoczonymi przepisami jest spóźniona. W nawiązaniu do zarzutów skarżącego odnośnie do sposobu doręczenia pism sądowych przez awizo pocztowe i wyraził pogląd, że co do zasady ten sposób doręczenia nie może być zakwestionowany, jako umożliwiający rozpoczęcie i prowadzenie postępowania sądowego pod nieobecność strony.

W zażaleniu pozwany zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego postanowienia, polegający na nieprawidłowym uznaniu, że powoływał się w skardze jedynie na orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 czerwca 2002 r. i pominięcie wskazanego w niej wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 października 2004 r., co w konsekwencji doprowadziło do naruszenia art. 407 § 1 i 2 k.p.c. i bezzasadnego odrzucenia skargi. Wnosił o uchylenie postanowienia i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione.

Pozwany wskazał w skardze, jako jej materialnoprawną podstawę niekonstytucyjność przepisów o doręczaniu pism sądowych, stwierdzoną wyrokiem

Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 września 2002 r., który dotyczy podstawy normatywnej, postanowienia Sądu Apelacyjnego, oddalającego zażalenie pozwanego na postanowienie odrzucające zarzuty od nakazu zapłaty. Wyrokiem tym Trybunał Konstytucyjny uznał, że przepis § 9 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 czerwca 1999 r. w sprawie szczegółowego trybu doręczania pism sądowych przez pocztę w postępowaniu cywilnym, w zakresie, w jakim ustanawia tylko siedmiodniowy termin przechowywania w pocztowej placówce oddawczej przesyłek – pism sądowych, a tym samym uniemożliwia powtórne zawiadomienie adresata o tym piśmie, za niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji oraz orzekł, że przepis ten traci moc z dniem 31 marca 2003 r.

Trafnie podnosi skarżący, że w dacie upływu terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania, liczonego zgodnie przepisami wskazanymi przez Sąd Apelacyjny w odniesieniu do podstawy wznowienia wywodzonej z wyżej powołanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego, obowiązujący wówczas przepis art. 401¹ k.p.c. dopuszczał skargę o wznowienie postępowania jedynie w wypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, umową międzynarodową lub ustawą, na podstawie którego został wydany wyrok (postanowienie rozstrzygające co do istoty). Wniesiona przez pozwanego skarga o wznowienie postępowania, zakończona postanowieniem formalnym, w terminie uznanym za właściwy przez Sąd Apelacyjny podlegałaby odrzuceniu jako niedopuszczalna. Przepis art. 401¹ k.p.c. w przytoczonym brzmieniu uznany został przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z art. 190 ust. 4 w zw. z art. 32 ust. 1, art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji wyrokiem z dnia 27 października 2004 r. (SK 1/04). Trybunał Konstytucyjny odroczył utratę jego mocy obowiązującej na okres dwunastu miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku, który to termin upływał 4 listopada 2005 r. Przepis utracił jednak moc obowiązującą już wcześniej, po jego zmianie (wraz ze zmianą art. 399 § 2 k.p.c.) ustawą z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. 2005 r., Nr 13, poz. 98), która weszła w życie dnia 6 lutego 2005 r. Zmieniony przepis art. 401¹ k.p.c. dopuścił możliwości wznowienia postępowania na tej podstawie nie tylko w przypadku zakończenia go orzeczeniem merytorycznym ale także orzeczeniem formalnym.

W tym stanie rzeczy trzymiesięczny termin do wniesienia przez pozwanego, na podstawie z art. 401¹ k.p.c., skargi o wznowienie postępowania zakończonego postanowieniem formalnym, którym oddalono jego zażalenie na odrzucenie zarzutów od nakazy zapłaty rozpoczął bieg w dniu 6 lutego 2005 r. i nie upłynął do jej wniesienia. Nieuzasadnione było więc odrzucenie skargi.

Z tych przyczyn orzeczono jak w sentencji postanowienia (art. 398¹⁵ § 1 w zw. z art. 394 § 3 k.p.c.).